

Yrkesbeteckningar för manskap

1903.05.01 – 1972.06.30

FLOTTANS UNDEROFFICERARE OCH MANSKAP

1825 - 1972

Sammanställning

av

Karl Johansson

2016

Inledning

Denna sammanställning omfattar underofficerare och manskap vid flottan den 1 januari 1825 och fram till underofficerskårens och sjömanskårens upphörande den 30 juni 1972.

Uppgifterna är huvudsakligen hämtade ur kungliga brev, ämbetsskrivelser, general- och marinorder samt rullor och instruktionsböcker

Jag hoppas att sammanställningen skall ge en god information om flottans underofficerare och manskap under denna period och vara till nytta för intresserade.

Författaren gjorde sin värnplikt vid Karlskrona Örlogsvarv 1960-1961.

Karl Johansson

Innehållsförteckning

Underofficerare	4
tjänstegrader	5
gradbeteckningar	7
yrkesgrenar	13
yrkesbeteckningar	19
Manskap	27
tjänstegrader	28
gradbeteckningar	31
yrkesgrenar	44
yrkesbeteckningar	50
Bilagor	65
Uniformer för underofficerare	66
Uniformer för manskap	68
Källförteckning	72
litteratur	73
referenser	74

Yrkesbeteckningar för manskap

1903.05.01 – 1972.06.30

Yrkesbeteckningar för manskap (modell/02)

Ma/Dä	Artillerimatros	Icke uttagen till särskild tjänst	1903 - 1926	
Dä	Artillerimatros	riktare vid medelsvår kanon	1925 - 1926	
	Artillerimatros	riktare vid jagarkanon	1925 - 1926	
	Artillerimatros	riktare vid lätt kanon	1925 - 1926	
	Artillerimatros	riktare vid luftvärnskanon	1924 - 1926	
Ma	Artillerimatros	üok (skeppare)	1903 - 1909	
Ma/Dä	Signalmatros		1903 - 1910	
	Dä Signalmatros		1911 - 1926	
	Signalmatros	avståndsobservatör	1924 - 1926	
	Signalmatros	eldledningsman	1924 - 1926	
	Gnistmatros		1911 - 1922	

Anm, se sid 53.

Yrkesbeteckningar för manskap (modell/02)

Dä	Radiomatros		1922 - 1926	
	Torpedmatros	Icke uttagen till särskild tjänst	1911 - 1926	
	Torpedmatros	avståndsobservatör	1924 - 1926	
	Torpedmatros	riktare vid lätt kanon	1924 - 1926	
	Ubåtsmatros	Icke uttagen till särskild tjänst	1919 - 1926	
	Ubåtsmatros	avståndsobservatör	1925 - 1926	
Mi	Minör		1903 - 1907	
Ma/Dä	Minmatros		1908 - 1926	
Ek	Hovmästare Kajutkock Befälskock Skeppskock Förrådsman		1903 - 1926 1903 - 1909 1909 - 1926 1903 - 1926 1903 - 1926	
	Sjukvårdare		1903 - 1926	
	Hornblåsare		1903 - 1926	
El/Ma	Skeppseldare Torpedeldare		1903 - 1910	

Anm, se sid 53.

Yrkesbeteckningar för manskap (modell/02)

Ma	Skeppseldare		1911 - 1926	
	Torpedeldare		1911 - 1926	
	Ubåtseldare		1911 - 1926	
Ha	Vapensmed		1903 - 1926	
	Torpedhantverkare		1903 - 1926	
	Timmerman		1903 - 1926	

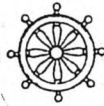

Anm A

- Yrkesbeteckningar modell/02) är i gult kläde på blå och i blått tyg på vita plagg.
- Skall vara anlagda den 1 maj 1903.
- I bruk t o m den 31 oktober 1926.

Anm B

Se gradbeteckningar, sid 36-37.

Yrkesbeteckningar för flaggkorpraler (modell/31)

Dä	Artillerikonstapel	(t o m 1931.06.30)	1931 - 1942	
	Artilleristyrman	(fr o m 1931.07.01)		
	Styrman		1931 - 1942	
Ek	Förrådskonstapel		1931 - 1942	
	Sjukvårdskonstapel		1931 - 1942	
	Musikkonstapel		1931 - 1942	
Ma	Maskinist		1931 - 1942	
Ha	Rustmästare		1931 - 1942	
	Torpedmästare		1931 - 1942	
	Kvartersman Kvartermästare	(t o m 1931.06.30) (fr o m 1931.07.01)	1931 - 1942	

Anm A

a) Flaggkorprals yrkesbeteckningar fr o m den 1 november 1926 och t o m den 20 april 1931, utgörs av för det övriga manskapet fastställda, modell/26.

c) b) Se yrkesbeteckningar, sid 55-58.

Anm B

a) Yrkesbeteckningar (modell/31) är i gult kläde o.ch liknande underofficers i motsvarande yrkesgren.

b) Skall anläggas fr o m den 7 mars 1931 och vara anlagda senast den 20 april 1931.

c) I bruk t o m den 30 september 1942.

Anm C

Se gradbeteckningar, sid 38.

Yrkesbeteckningar för manskap (modell/26)

Dä	Artillerimatros	icke uttagen till särskild tjänst	1926 - 1951	
	Artillerimatros	riktare vid svår kanon	1928 - 1951	
	Artillerimatros	riktare vid medelsvår kanon	1926 - 1951	
	Artillerimatros	riktare vid jagarkanon	1926 - 1951	
	Artillerimatros	riktare vid lätt kanon	1926 - 1937	
	Artillerimatros	riktare vid luftvärnskanon plutonsbefälhavare vid luftvärnskanon	1926 - 1938 1938 - 1943	
	Artillerimatros	eldledare vid automatkanon	1938 - 1953	
	Signalmatros	icke uttagen till särskild tjänst	1926 - 1943	
	Signalmatros	avståndsobservatör	1926 - 1937	
	Signalmatros	eldledningsman	1926 - 1937	
Signalmatros	icke uttagen till särskild tjänst	1943 - 1951		

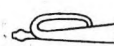

Anm, se sid 58.

Yrkesbeteckningar för manskap (modell/26)

Dä	Eldledningsmatros	Icke uttagen till särskild tjänst	1937 - 1951	
	Eldledningsmatros	avståndsobservatör	1937 - 1951	
	Eldledningsmatros	radarobservatör	1948 - 1951	
	Radarmatros		1948 - 1951	
	Radiomatros		1926 - 1948	
	Torpedmatros	Icke uttagen till särskild tjänst	1926 - 1937	
	Torpedmatros	avståndsobservatör	1926 - 1937	
	Torpedmatros	riktare vid lätt kanon	1926 - 1937	
	Ubåtsmatros	icke uttagen till särskild tjänst	1926 - 1951	
	Ubåtsmatros	avståndsobservatör	1926 - 1937	
	Hydrofonmatros		1948 - 1951	

Anm, se sid 58.

Yrkesbeteckningar för manskap (modell/26)

Dä	Minmatros		1926 - 1951	
	Svepmatros		1943 - 1948	
Ek	Hovmästare Befälskock Skeppskock Kock Förrådsman		1926 - 1951 1926 - 1948 1926 - 1948 1948 - 1951 1926 - 1951	
	Sjukvårdare		1926 - 1951	
	Hornblåsare		1926 - 1928	
	Hornblåsare (musikelev)		1928 - 1951	
Ma	Skeppseldare		1926 - 1951	
	Torpedeldare		1926 - 1937	
	Motoreldare		1937 - 1951	
	Elektriker		1937 - 1951	
	Ubåtseldare		1926 - 1951	

Anm, se sid 58.

Yrkesgrenar för manskap (modell/26)

Ha	Vapensmed		1926 - 1951	
	Torpedhantverkare		1926 - 1951	
	Timmerman		1926 - 1951	
	Telehantverkare		1946 - 1951	
	Radiotelegrafist		1948 - 1951	

Anm A

- a) Yrkesbeteckningar modell/26 är i gult kläde.
- b) Sjukvårdstecknet består av ett rött kors på vitt kläde.
- c) Skall anläggas fr o m den 1 november 1926 eller sedan befintligt förråd av hitillsvarande yrkesbeteckningar modell/02 har förbrukats.
- d) I bruk t o m den 30 juni 1951.

Anm B

Se gradbeteckningar sid 38-41.

Yrkesbeteckningar för värnpliktiga (modell/43)

Dä	Matros	icke uttagen till särskild tjänst	1943 - 1951	
	Artillerimatros	icke uttagen till särskild tjänst	1943 - 1951	
	Artillerimatros	riktare vid automatkanon	1943 - 1951	
	Signalmatros		1943 - 1951	
	Eldledningsmatros	icke uttagen till särskild tjänst	1943 - 1951	
	Eldledningsmatros	radarobservatör	1948 - 1951	
	Ekoradiomatros Radarmatros		1947 - 1948 1948 - 1951	
	Radiomatros		1943 - 1948	
	Ubåtsmatros		1947 - 1951	
	Hydrofonmatros		1948 - 1951	
	Svepmatros		1943 - 1948	

Anm, se sid 61.

Yrkesbeteckningar för värnpliktiga(modell/43)

Ek	Ekonomiman		1943 - 1951	
	Sjukvårdare		1943 - 1951	
	Hornblåsare		1943 - 1951	
Ma	Eldare		1943 - 1951	
	Motoreldare		1948 - 1951	
	Elektriker		1948 - 1937	
	Ubåtseldare		1947 - 1951	
Ha	Hantverkare	icke uttagen till särskild tjänst	1943 - 1951	
	Vapensmed		1943 - 1951	

Anm, se sid 61.

Yrkesgrenar för värnpliktig (modell/43)

Ha	Torpedhantverkare		1947 - 1951	
	Timmerman		1943 - 1951	
	Telehantverkare		1946 - 1951	
	Radiotelegrafist		1948 - 1951	

Anm A

- Yrkesbeteckningar mod/43 (lika mod/26) är i ljusblått kläde.
- Sjukvårdstecknet består av ett rött kors på vit botten inom ljusblå cirkel.
- Skall anläggas fr o m den 1 juli 1943.
- I bruk t o m den 30 juni 1951.

Anm B

Se gradbeteckningar sid 38-41.

Yrkesavdelningsbeteckningar för manskap (modell/46 och 48))

Dä	Däcksavdelningen		1946 - 1951	
Ek	Ekonomiavdelningen		1946 - 1951	
	- sjukvårdstecken		1948 - 1951	
Ma	Maskinavdelningen		1946 - 1951	
Ha	Hantverksavdelningen		1946 - 1951	

Anm A, Modell/46

- Yrkesavdelningsbeteckningar (modell/46) är för stampersonalen i gult kläde eller annan gul vävnad.
- Högbåtsman och furir anlägger yrkesavdelningsbeteckningar (modell/46) fr o m den 1 oktober 1946.
- Korpral och menig skall tillsvidare behålla hitillsvarande yrkesbeteckningar (modell/26 och 43).
- I bruk t o den 30 juni 1951.

Anm B, Modell/48

- Yrkesavdelningsbeteckningar modell/48 ,(lika modell/46) är för stampersonalen i gul vävnad och för värnpliktiga i ljusblå vävnad.
- Högbåtsman och furir anlägger yrkesavdelningsbeteckningar modell/46 fr o m den 1 oktober 1946.
- Korpral och menig skall tillsvidare behålla hitillsvarande yrkesbeteckningar modell/26 och modell/43.
- I bruk t o den 30 juni 1972.

Anm C

Se gradbeteckningar, sid 42.

Yrkesbeteckningar för manskap (modell/48)

Dä	Matros		1951 - 1972	
Ek	Ekonomiman		1951 - 1972	
	Sjukvårdare		1951 - 1958	
	Sjukvårdare		1958 - 1972	
	Hornblåsare Musikman		1951 - 1952 1952 - 1956	
Ma	Maskinman		1951 - 1972	
	Helikoptermekaniker		1961 - 1972	
Ha	Vapensmed Artillerihantverkare		1951 - 1952 1952 - 1972	
	Torpedhantverkare		1951 - 1972	
	Timmerman Skeppshantverkare		1951 - 1952 1952 - 1972	
	Telehantverkare		1951 - 1972	

Anm, se sid 64.

Yrkesbeteckningar (för manskap modell/48)

Ha/Dä	Radiotelegrafist		1951 - 1972	
-------	------------------	--	-------------	---

Anm A

- Yrkesbeteckningar modell/48, är för stampersonalen i gul vävnad och för värnpliktiga i ljusblå vävnad.
- Sjukvårdstecknet består av ett rött kors på vit botten inom gul cirkel och för värnpliktiga, inom ljusblå cirkel).
- Skall vara anlagda den 1 juli 1951.

Anm B

- Yrkesbeteckningar i ljusblå vävnad för värnpliktiga, avskaffades den 31 december 1955.
- Värnpliktiga anlägger yrkesbeteckningar (modell/48) i gul vävnad fr o m den 1 januari 1956.
- Sjukvårdstecknet ändrades till ett kors i gul vävnad 1958.
- Högbåtsman och furir anlägger yrkesbeteckningar (modell/48) vävda i guldtråd fr o m den 1 juli 1963.
- I bruk t o m den 30 juni 1972.

Anm C

Se gradbeteckningar, sid 42.